

4 actuaries אקטוארים

הערכה אקטוארית לדיווח חשבונאי בישראל

לפי IFRS

נערך ע"י מוריס ברנדמן

מבוא

"4 אקטוארים" היא קבוצה של 4 מבכירי האקטוארים בארץ. לכל אחד מהם ניסיון מקצועי של כ 30 שנה. כולם חברים מלאים (F.I.L.A.A) באגודת האקטוארים בישראל. פירוט נוסף על הקבוצה וחבריה במסמך המצ"ב.

בין לקוחותינו נמנים חברות ציבוריות מקומיות וחברות רב לאומיות בתעשיות שונות.

**מצגת זאת מכיל סקירה כללית על הדרישות לפי IFRS –
IAS19.**

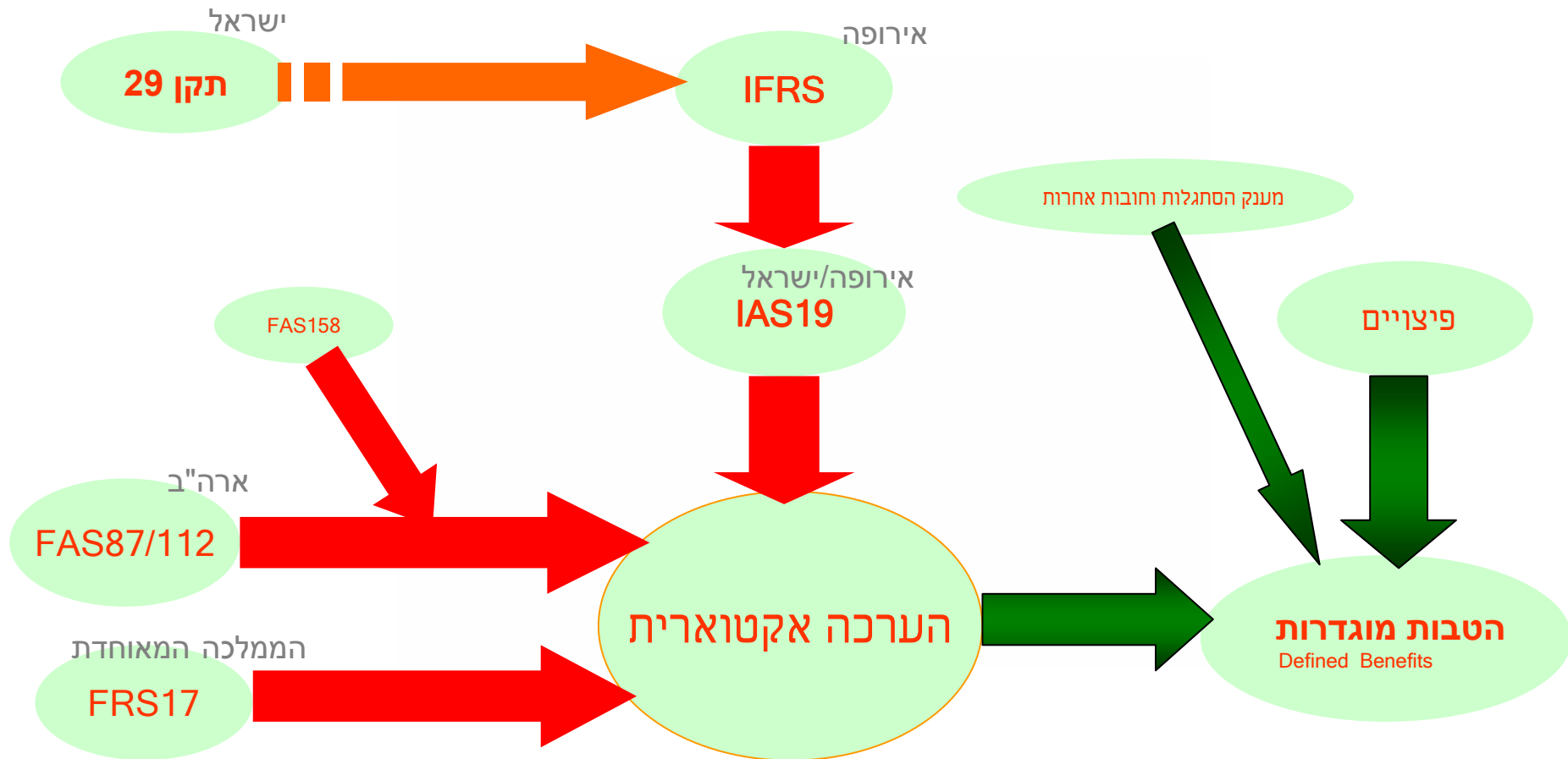
IFRS

עם הכנסה לתוקף של תקן חשבונאות מספר 29 (אימוץ תקני דיווח כספי בינלאומיים – IFRS), נדרשת הערכה אקטוארית לחברות ציבוריות בגין חובות מעביד כלפי העובדים מסוג הטבה מוגדרת (Defined Benefits).

את ההערכות יש לבצע החל משנת 2008, כאשר שנת 2007 הינה שנת מעבר. הזכויות שיחושבו הן: זכויות בעת הפרישה, אחרי הפרישה, וזכויות לזמן קצר (למעט זכויות הקשורות לתוכניות תגמול הוני).

כלומר, נדרשת הערכה ראשונה מתחילת 2007.

תקני הדיווח החשבונאי

IAS19 העיקרון בבסיס התקן
הוא הכרה בעלות ההטבות
לעובדים באותה התקופה בה
נוצרה הזכאות להטבות ולא
בעת הפדיון בפועל

סיווג ההתחייבויות הכלולות

לפי IAS19

התחייבויות חוקיות / הסדרים ענפיים

התחייבויות מכוח נוהג (constructive liability)

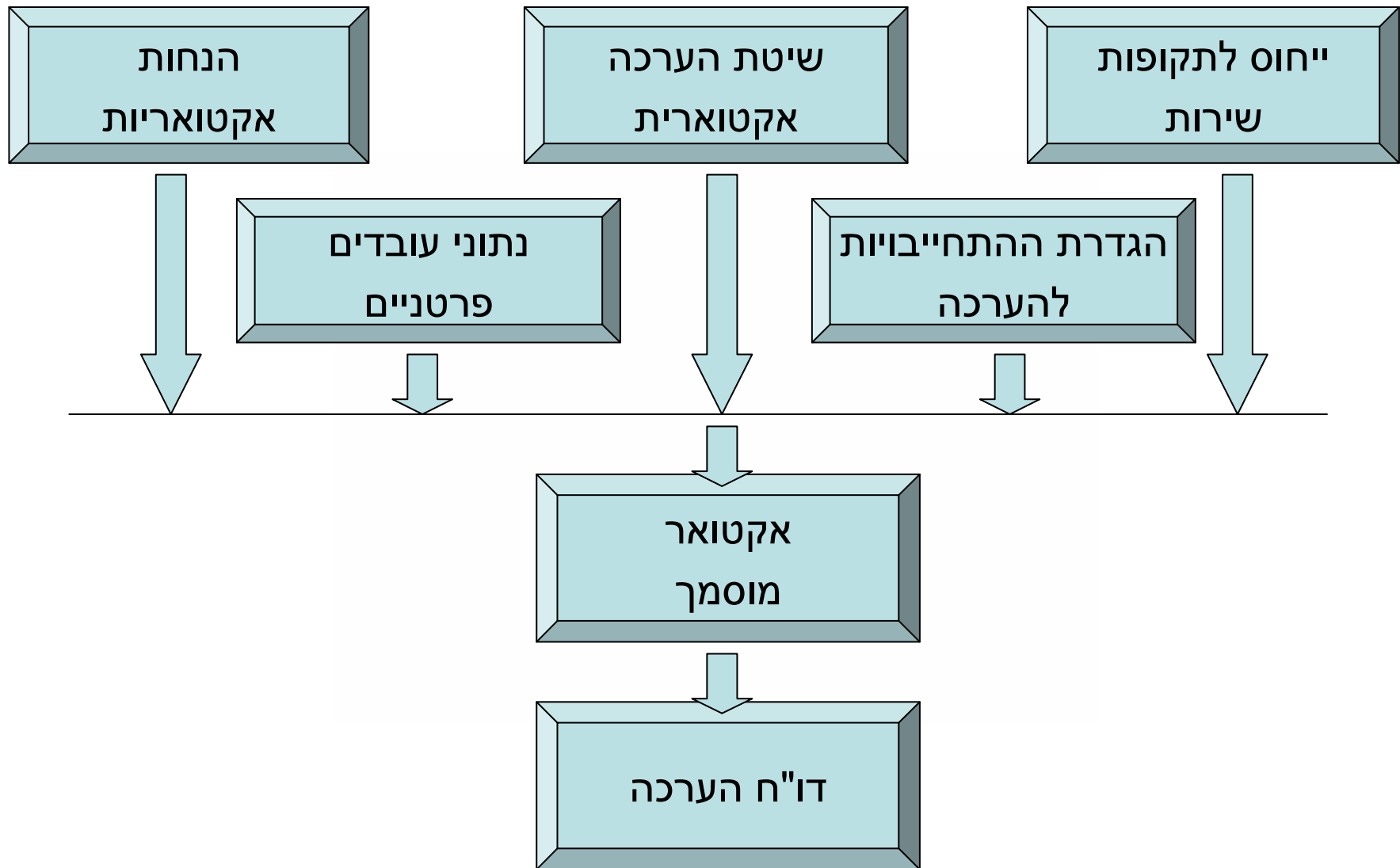
ההתחייבויות הכלולות

לפי IAS19

כמו	סיווג (הטבות מוגדרות)
שכר, הפרשות סוציאליות, חופשה, מחלה, בonus, רכב	זכויות לטווח קצר (תוך 12 חודשים)
פנסיה, ביטוח, רפואה	זכויות לאחר סיום העבודה
בonus נדחה, חלוקת רווחים	זכויות אחרות לטווח ארוך (מעל 12 חודשים)
	פיצויי פיטורין

התקן מעודד הסתייעות
באקטואר מוסמך לצורך
מדידת כל המחויבויות
המהותיות בגין הטבות
של אחר העסקה

רכיבי התהליך

מתודולוגיה אקטוארית

באופן כללי, הערכה אקטוארית מתבססת על חישובים

מסוג:

$[\text{סכום צפוי לתשלום בעתיד}] \times [\text{הסתברות לביצוע התשלום}] \times [\text{מקדם ערך נוכחי}]$
ולפי כך ייערך חישוב לכל שנה עד הפרישה בגין כל עובד.
ההערכה האקטוארית תסכם את כל ההערכות לכל השנים
לכל העובדים.

שיטה אקטוארית

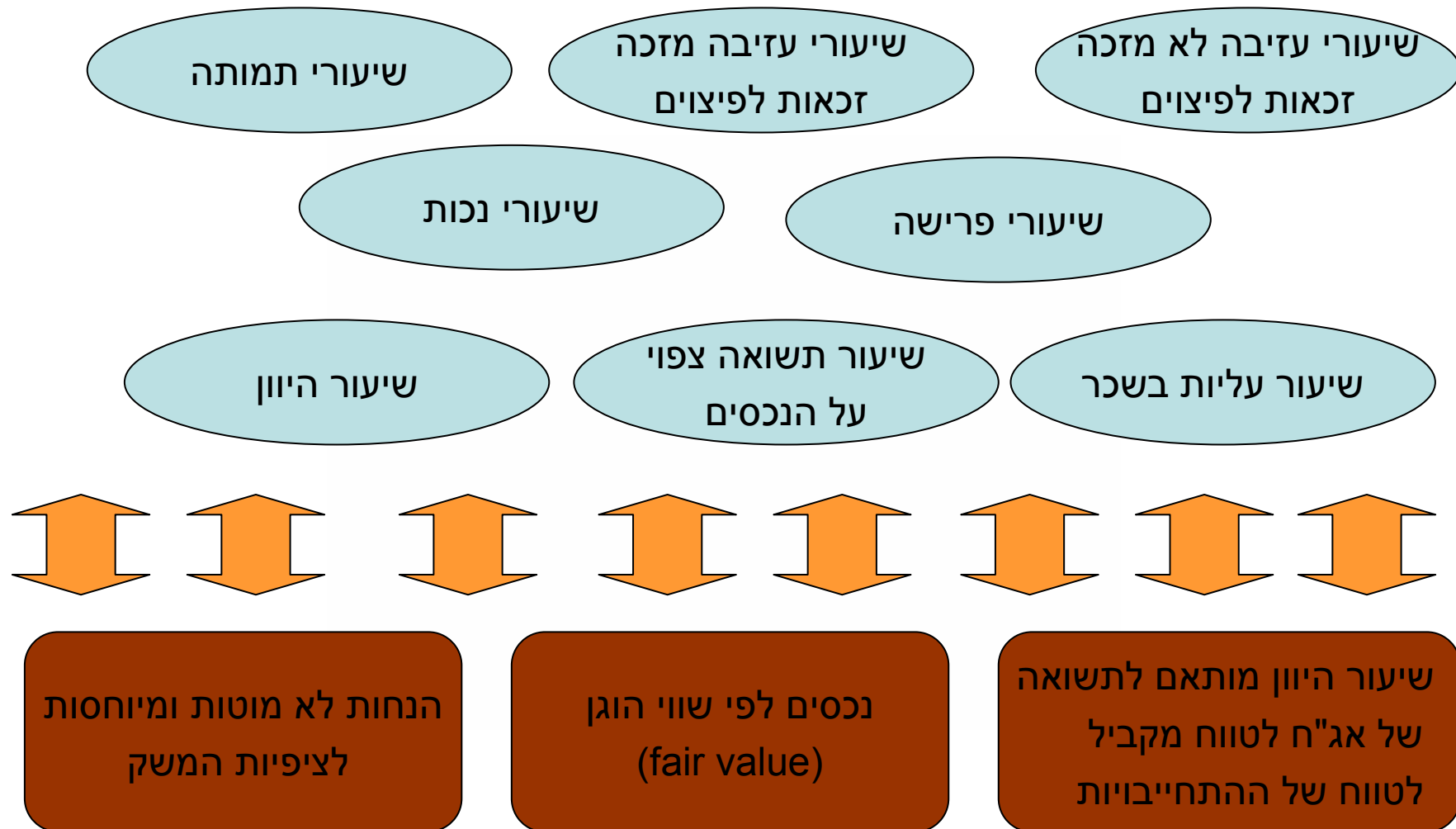
לפי IAS19

Projected Unit Credit Method

שיטת יחידת זכאות חזויה

מטרת השיטה היא לשמור על הנכסים המצטברים כך שיספיקו בצירוף רווחי ההשקעות אך ללא הפקדות עתידיות, לממן את כל ההתחייבויות המיוחסות לתקופת העבודה עד לתשלום האחרון לעובד האחרון. השיטה מביאה בחשבון את הנכסים והזכויות שהצטברו עד למועד ההערכה וכוללת התאמות לשינויי שכר עתידיים. שיטה זו כוללת הערכה של ההתחייבויות העתידיות שינבעו מהשנה הקרובה.

ההנחות

הנתונים שיסופקו

ע"י המעסיק

(רשימה חלקית)

- מבנה הארגון כולל מספר עובדים בכל חברה/מפעל/יחידה
- הגדרת ההתחייבויות שיוכללו בהערכה האקטוארית
- דו"ח שנתי מלא אחרון
- דו"ח כספי מקוצר אחרון
- דו"ח אקטוארי אחרון, אם קיים
- פרטי קשר למנהלי הסדר פנסיה/סוכנים
- תחזית לגידול השכר ל12 החודשים הקרובים
- קובץ ממוחשב כולל נתונים פרטניים לכל עובד*
- קובץ ממוחשב כולל נתונים היסטוריים לכל עובד שסיים את העבודה ב4 השנים האחרונות*

* לפי דרישת הנתונים המוגדרת ע"י האקטואר

תהליך ביצוע הערכה אקטוארית

תזמון - דוגמה

#	תהליך	פגישה	משתתפים	מקבל	זמן משוער (שבועות) להמחשה בלבד
1	הגדרה של ההתחייבויות שיוערכו	√	אקטואר, מעסיק, CPA	אקטואר	1-2
2	קביעת הנחות		אקטואר (מעסיק, CPA)	אקטואר	
3	הגדרה של הנתונים הדרושים		אקטואר	מעסיק	1>
4	עריכת קובץ נתונים בפורמט EXCEL (כולל נתונים שמקורם חברות ביטוח, קרנות פנסיה ובנקים)		מעסיק	אקטואר	?
5	עריכה, סיכום ואימות הנתונים		אקטואר		6
6	הערכה אקטוארית		אקטואר		
7	סיכום תוצאות		אקטואר	מעסיק	
8	דו"ח אקטוארי	√	אקטואר	מעסיק	1

להערכה אחת של התחייבויות לפיצויים בגין קבוצת עובדים אחת.

תוצאות עיקריות שיוצגו בדוח האקטוארי

סיכום נתוני העובדים

ABO

Accrued Benefit Obligation

(ערך נוכחי)

Service Cost

DBO

Defined Benefit Obligation

(ערך נוכחי)

מה היא אקטואריה?

**אקטואריה היא מדע המשתמש
בטכניקות מתמטיות לפתרון בעיות
כלכליות וחברתיות בהן משולבים
מצבים של אי ודאות.**

אקטוארים מועסקים בחברות ביטוח, שם הם אחראיים, בין השאר, לקביעת תעריפי הביטוח ועתודות הביטוח. בקרנות הפנסיה עוסקים אקטוארים בתכנון תנאי הפנסיה, קביעת עלותה ובהכנת המאזנים האקטואריים. בבנקים ובחברות פיננסיות אחרות מועסקים אקטואריים בניתוח וחיזוי מצבים כלכליים. (אתר אגודת האקטוארים בישראל)